

14. Slobodyanyuk, A.I. (2011) Fizika. Eksperimental'nyye zadachi v shkole: posobiye dlya uchiteley obsheobrazovaniya. uchrezhdeniy s belorus. i rus. yaz. Obucheniya [Physics. Experimental tasks at school: a guide for general education teachers. institutions from Belarus. and Russian lang. learning.] Minsk: Aversev. [in Russian]

15. Soroka, D.S. & Shevchuk, E.P. (2017) Domashniye eksperimenty po fizike dlya 7-9 klassov. Metodicheskiye ukazaniya. [Home experiments in physics for grades 7-9. Methodical instructions.] Ust-Kamenogorsk: EKSU named after S. Amanzholov. [in Russian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ДРОБІН Андрій Анатолійович – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та безпечного

освітнього середовища комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського.

Наукові інтереси: дослідження дидактики фізики та історії фізики.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

DROBIN Andrii Anatoliyovych – candidate of pedagogical sciences, senior lecturer of department of information and communication technologies and safety of the educational environment of municipal institution «Kirovograd regional in-service teacher training institute named after Vasyl Sukhomlynsky»

Scientific interests: the study of the didactics of physics and the history of physics.

Стаття надійшла до редакції 21.11.2022 р.

УДК 378.147: 373.3 – 051

DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-208-129-133

ІВАНИЦЬКА Наталія Анатоліївна –

кандидат педагогічних наук,

вчитель фізики вищої категорії, «вчитель-методист»,

директор Чернігівської загальноосвітньої школи I-III ступенів

№35 Чернігівської міської ради Чернігівської області

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1422-1176>

e-mail: nataliaivanucka.01@gmail.com

WORK SHOP ЯК ФОРМА ГРУПОВОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВЧИТЕЛІВ В ОРГАНІЗАЦІЇ ДОСЛІДЖЕНЬ УЧНІВ ПРИ ВИВЧЕННІ НИМИ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

У публікації поданий авторський алгоритм work shop як сучасної форми організації взаємодії між вчителями початкової та базової школи з метою взаємонавчання та формування у педагогічних працівників дослідницьких компетентностей. Продемонстровано поєднання індивідуальної та групової роботи педагогічних працівників з метою вирішення спільного завдання – організації дослідницької діяльності учнів при викладанні у початковій школі інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Розкрито роль адміністрації закладу освіти у проведенні work shop – моніторинг рівня готовності вчителів до самоосвіти, інновацій відповідно до їх самооцінювання. Описано для кожного з етапів організації work shop (підготовчого, виконавчого, підсумкового) особливості інтеграції навчального матеріалу, можливості використання учасниками освітнього процесу сучасного цифрового обладнання та електронних освітніх ресурсів.

Ключові слова: *групова взаємодія, роль адміністрації, цифрове обладнання, електронні освітні ресурси.*

IVANYTSKA Natalia Anatolivna –

candidate of pedagogical sciences,

teacher of physics of higher category, "teacher-methodist",

Chernihiv general head master I-III degrees №35

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1422-1176>

e-mail: nataliaivanucka.01@gmail.com

WORK SHOP AS A FORM OF GROUP INTERACTION OF TEACHERS IN THE ORGANIZATION OF STUDENTS' RESEARCH DURING THEIR STUDY OF THE INTEGRATED COURSE "I EXPLORE THE WORLD".

The article examines the shortcomings of the autonomy of educational institutions for the improvement of teachers' self-education. One of the conditions for the need for mutual training of teachers is revealed - the gradual transformation of secondary schools into primary education institutions, gymnasiums and lyceums. The expediency of taking into account the main principles of modern educational management during the organization of teachers' self-education is shown. The article examines one of the forms of professional interaction of teachers in an institution of general secondary education. It is shown that the training of teachers is aimed at the formation of their research competences in accordance with modern regulatory requirements and expectations of the administration of the educational institution. The author's work shop algorithm is presented in the publication as a modern form of organizing interaction between primary and basic school teachers for the purpose of mutual learning and formation of research competences among teachers. The practical application by teachers of samples of author's algorithms regarding the organization of short-term research is demonstrated. The expediency of the formation of mixed groups of teachers for mutual learning by the school administration, which will include primary and basic school teachers who teach natural sciences, mathematics and computer science. The combination of individual and group work of teachers with the aim of

solving a common task - organization of students' research activities while teaching the integrated course "I explore the world" in elementary school is demonstrated. The article reveals the peculiarities of teachers' organization of students' work, taking into account different levels of children's training and their level of independence. The role of the administration of the educational institution in conducting the workshop is revealed - monitoring the level of readiness of teachers for self-education, innovations according to their self-assessment. The peculiarities of the integration of educational material, the possibility of using modern digital equipment and electronic educational resources by the participants of the educational process are described for each of the stages of the workshop organization (preparatory, executive, final).

Key words: *group interaction, role of administration, digital equipment, electronic educational resources.*

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Підвищення фахового рівня вчителя загальноосвітньої школи є завжди питанням сучасності, оскільки суспільство постійно трансформується, змінюються методи та засоби навчання учнів. Відповідно постає *проблема* – які форми інформальної освіти педагогічних працівників є ефективними для формування їх професійних компетентностей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню підвищення кваліфікації вчителів присвячено багато наукових психолого-педагогічних досліджень. Так, Вітюк В. В. [1] розглядає комплексно, враховуючи наступність, такі форми навчання вчителів: курси підвищення кваліфікації, участь міських методичних та шкільних об'єднаннях, самонавчання вчителів. Особливу увагу автор [1, с.28] приділяє андрагонічному підходу, тобто стимулюванню, навчанню, вихованню та самовдосконаленню дорослої людини. Відповідно, серед активних професійних методів навчання дорослих Вітюк В. В. виділяє: рефлексію (самоаналіз діяльності та її результатів); портфоліо вчителя; професійну спільноту, що навчається; написання професійних публікацій. У дослідженнях Мартинець Л.А. [4, с.28] зазначено, що інформальна освіта вчителів охоплює їх науково-дослідницьку діяльність за обраною методичною проблемою, колективну та групову форми методичної діяльності, вивчення досвіду колег, практичну апробацію особистих матеріалів.

Враховання автономії закладів освіти та їх трансформації, тобто відповідно до реформи освіти поступове перетворення загальноосвітніх шкіл у заклади початкової освіти, гімназії та ліцеї, потребує від сучасного вчителя самовдосконалення згідно з вимогами та очікуваннями роботодавця – директора закладу освіти та його адміністрації. Тому доцільним, на наш погляд, під час організації самоосвіти вчителів враховувати основні принципи сучасного менеджменту, які можна транслювати у площині освіти: керівники та персонал мають запобігати непорозумінням між собою, які виникають внаслідок різних очікувань один від одного; узгоджувати свої очікування; знаходити спільні форми та методи якісної взаємодії.

Мета статті полягає в тому, щоб розглянути одну із форм професійної взаємодії вчителів у закладі загальної середньої освіти, яка спрямована на формування дослідницьких компетентностей педагогічних працівників відповідно до сучасних

нормативних вимог та очікувань адміністрації закладу освіти.

Методи дослідження. У дослідженні були використані такі методи: емпіричний (метод педагогічного спостереження, метод вивчення документації закладу освіти); теоретичний метод (аналіз діючих нормативних документів в системі загальної середньої освіти).

Виклад основного матеріалу дослідження. Серед форм організації педагогічної взаємодії вчителів в межах закладу освіти заслуговує на увагу, на наш погляд, *work shop* (навчальний захід), який спрямований на їх активність, одержання учасниками знань самостійно та передбачає високу інтенсивність співпраці не лише між вчителями, а й співпрацю з адміністрацією школи, яка може відслідковувати динаміку професійного зростання вчителів відповідно до своїх очікувань.

Існують різні форми організації *work shop*, про що зазначено у нашій публікації [2, с.137 – 138]. Однак питання застосування *work shop* для вчителів для організації ними дослідницької діяльності учнів залишається ще недостатньо вивченим. Тому пропонуємо розглянути авторську методику проведення *work shop* для вчителів в межах закладу освіти на прикладі матеріалів інтегрованого курсу «ЯДС». Організація *work shop* з метою формування дослідницьких компетентностей вчителів (організаційної, предметно-методичної, інноваційної, інформаційно-цифрової, прогностичної) складається з декількох етапів.

1 етап організації work shop – підготовчий

1. Проведення адміністрацією закладу освіти у співпраці із практичним психологом вступного моніторингу на основі типових методик [3; 5] серед педагогічних працівників щодо їх готовності до самоосвіти та саморозвитку, до роботи в умовах НУШ; визначення на основі моніторингу, які складові дослідницьких компетентностей у вчителів, на їх думку, не достатньо сформовані.

2. Формування адміністрацією школи змішаних груп вчителів, до складу яких будуть входити вчителі початкових класів та базової школи, які викладають природничі дисципліни, математику та інформатику (до 6 осіб в кожній групі), які потребують подальшого професійного зростання з метою формування у них дослідницьких компетентностей.

3. Ознайомлення вчителів із зразками авторських алгоритмів щодо організації короткотривалих досліджень учнями 1-4-х класів

при викладанні інтегрованого курсу «ЯДС». Зазначимо, що авторські алгоритми організації короткотривалих досліджень розроблені на основі вимог до компетентностей учнів початкової школи відповідно до Типових освітніх програм інтегрованого курсу «ЯДС», математики, інформатики початкової освіти для I циклу (1-2 класи) [6] та Типової освітньої програми початкової освіти для II циклу (3-4 класи) [7]. Вчителям на підготовчому етапі до участі у work shop пояснюють, що запропоновані авторські алгоритми організації короткотривалих досліджень для учнів 1-х та 2-х класів мають такі спільні етапи: актуалізація знань на основі використання міжпредметних зв'язків та інтеграції, визначення об'єкта дослідження та його мети, формулювання висновків, закріплення одержаних знань на основі застосування міжпредметних зв'язків та інтеграції. Серед відмінностей в організації досліджень такі: різний рівень самостійності учнів на етапі підготовки та проведення дослідження – у 1-му класі учні переважно виконують завдання за допомогою вчителя, у 2-му класі – збільшується обсяг їх самостійної роботи. Запропоновані авторські алгоритми виконання учнями 3-х та 4-х класів дослідження мають такі спільні риси: вчитель – актуалізує знання учнів; конкретизує разом з учнями його етапи; закріплює знання учнів, одержані в результаті дослідження на основі міжпредметних зв'язків, інтеграції навчального матеріалу за змістом. Серед відмінностей в організації дослідження – ті, що стосуються самостійної роботи учнів: визначають об'єкт та мету дослідження, вибирають засоби дослідження та проводять його із наступним аналізом результатів, формулюють висновки.

4. Демонстрація застосування авторських алгоритмів для організації короткотривалих досліджень учнів при викладанні інтегрованого курсу «ЯДС» на прикладі однієї із тем дослідження, передбачених Типовою освітньою програмою інтегрованого курсу «ЯДС» початкової освіти для I циклу (1-2 класи) [6] та Типовою освітньою програмою початкової освіти для II циклу (3-4 класи) [7].

II етап організації work shop – виконавчий

На даному етапі відбувається поєднання індивідуальної та групової роботи вчителів початкової та базової школи над розв'язанням спільного завдання – організація дослідницької діяльності учнів відповідно до авторських алгоритмів (різних для кожного виду дослідження – пошуку, спостереження, розпізнавання). Для виконання індивідуальної роботи розподіляють між собою обов'язки для організації поетапної дослідницької діяльності учнів.

1.1. Визначення мети дослідницької діяльності учнів. Вибір матеріалів для актуалізації знань учнів, пошук міжпредметних зв'язків: інтеграція із різними галузями знань відповідно до вікових особливостей учнів та рівнем їх підготовки

– із народознавством, краєзнавством, основами географічних, біологічних, хімічних, астрономічних, історичних знань та ін.

1.2. Визначення об'єкта дослідження, формулювання проблемного запитання для учнів (запитання, передбачення, встановлення логічної послідовності явищ, подій).

1.3. Підготування до проведення дослідження.

А) Передбачення, які необхідні засоби для спостереження за об'єктами, їх властивостями або для вимірювання обраних величин. Особливу увагу необхідно звертати на використання сучасних цифрових приладів (цифрового мікроскопу, електронних терезів, документ-камери та ін.) або цифрових освітніх ресурсів (авторських відео <http://surl.li/cldtq>, [mozaik education http://surl.li/dfykv](http://surl.li/dfykv), відповідних 3-D моделей та ін.), які адаптовані для сприйняття учнями відповідних вікових категорій. Етап підготування до проведення дослідження є важливим та одним із найбільш складних для вчителя, оскільки потребує від нього вже сформованої на певному рівні прогностичної компетентності. Сама така компетентність дозволить вчителю передбачити етапи організації роботи учнів по вивченню таких властивостей об'єктів, які за звичайних умов складно спостерігати або вивчення яких потребують значного періоду часу. Тому на цьому етапі доцільно, на наш погляд, також пропонувати вчителю для організації дослідницької діяльності учнів використовувати сучасні онлайн-сервіси, такі, як LearningApps (для виявлення певних співвідношень, встановлення класифікацій та ін.), wordwall – виконання завдань на відповідність та визначення рейтингу виконання групами учнів завдань, платформи Kahoot – передбачає такі внутрішні мотиватори: самостійність, відчуття росту, належність до групи; демонструє учню результати власних досягнень, його рейтинг серед інших членів групи.

Б) Визначення завдань – на що учням необхідно звернути увагу під час проведення дослідження; аналіз можливостей формування малих груп для виконання дослідження.

1.4. Проведення дослідження, яке передбачає безпосереднє виконання експерименту або спостереження, із наступним аналізом та записом результатів.

1.5. Формулювання висновків (відповідь на проблемне запитання). Особливість виконання завдань вчителями на II (виконавчому) етапі передбачає тісну співпрацю, поєднання індивідуальної роботи та групової, оскільки завдання за змістом та за логікою структури мають бути взаємопов'язані між собою. При виконанні спільної роботи в групі вчителі доповнюють розроблені нами авторські алгоритми дослідження своїми матеріалами, які спрямовані на розв'язання проблеми з обраної теми.

III етап організації work shop – підсумковий

Підсумковий етап роботи вчителів передбачає такі основні види діяльності вчителів та адміністрації закладу освіти:

1. З метою закріплення навчального матеріалу пропонуємо педагогічним працівникам складання задач, інтегрованих за змістом із темою, обраною для дослідження, які узгоджується з Типовою освітньою програмою з математики початкової освіти для I циклу (1-2 класи) [6] або Типовою освітньою програмою з математики початкової освіти для II циклу (3-4 класи) [7] та мають три рівні складності. Для підвищення зацікавленості в учнів у розв'язанні математичних задач рекомендуємо при виборі змісту звернути увагу на інтеграцію з народознавством, краєзнавством, елементами екології, основами географічних, астрономічних знань та ін. Наприклад, для закріплення у 3-му класі одержаних знань з теми дослідження «Очищення води» (змістовна лінія «Природа») можуть бути складені вчителями задачі такого змісту:

Задача 1 (середній рівень складності <http://surl.li/cihzb>). Один кубічний метр очищеної води в Чернігівській області приблизно коштує 15 грн, у Запорізькій області – 25 грн, Черкаській – 13 грн, Львівській – 17 грн. Одна родина за місяць використовує, приблизно, 5 кубометрів води. Яка вартість води буде у родин в кожній області? Відповіді: Чернігівська – ... грн, Запорізька – ... грн, Черкаська – ... грн, Львівська – ... грн.

Задача 2 (достатній рівень складності <http://surl.li/chwcd>). Лікар-дієтолог радить перед їжею випивати 1 склянку очищеної води. Скільки склянок води потрібно 2 людям на день. 3 людям на день, 4 людям на день? Відповіді: 2 людям – ... склянок, 3 людям – ... склянок, 4 людям – ... склянок.

Задача 3 (високий рівень складності <http://surl.li/chwbv>). Лікар-дієтолог радить перед їжею випивати 1 склянку очищеної води. Скільки літрових банок очищеної води потрібно 4 людям на 1 день? Якщо відомо, що в літрову банку вміщується 4 склянки рідини, зокрема води. Відповідь: ... літрових банок очищеної води.

2. Використання сучасних електронних освітніх ресурсів для перевірки правильності розв'язання учнями складених вчителями інтегрованих авторських математичних задач. Розглянемо технічні та дидактичні можливості конструктора інтерактивних робочих аркушів Liveworksheets. Тло інтерактивного аркуша створюється вчителем за допомогою програми Canva. В опціях програми Liveworksheets.com є інтерактивні аркуші із готовими шаблонами для роботи, а також можна виготовляти свої аркуші.

Комп'ютерна програма Liveworksheets здійснює автоматичну перевірку та дозволяє дитині отримати одразу результат своєї роботи. Вчителям необхідно враховувати такі дидактичні особливості застосування аркушів Liveworksheets при вивченні інтегрованого курсу «ЯДС» у

початковій школі: учні 1-х класів не можуть працювати з ним самостійно, оскільки ще не мають достатньо сформованих навичок читання, тому рекомендуємо виконувати такі завдання вдома з батьками або фронтально із вчителем у класі; учнів 2-4-х класів доцільно залучати до самостійного виконання завдань в умовах змішаного навчання.

При виборі електронних освітніх ресурсів з метою розв'язання та автоматичної перевірки математичних задач інтегрованого змісту вчителям необхідно враховувати, що для учнів 4-х класів, враховуючи їх знання, вміння та навички з інформатики, доцільно використовувати інтерактивні аркуші wiser.me, які дозволяють: подавати матеріали у вигляді текстових завдань, малюнків, таблиць, відео, гіперпосилань та інших вбудованих матеріалів; обирати тестові завдання на встановлення відповідності та множинного вибору, завдання відкритої форми – доповнення тексту з пропусками, питання з короткою відповіддю; визначити кількість балів для кожного завдання та варіант правильної відповіді або набір варіантів для відкритих завдань; наповнити інтерактивний аркуш українською мовою; сформулювати завдання голосовим повідомленням або у текстовій формі; працювати із використанням мобільних пристроїв на основі Інтернету; друкувати матеріали та поширювати також у паперовому варіанті; здійснювати автоматизовану публікацію покликання на робочий аркуш у Google Classroom; поширювати інтерактивні аркуші через соціальні мережі.

3. Проведення адміністрацією закладу освіти у співпраці із практичним психологом підсумкового моніторингу для виявлення наявності або відсутності динаміки у формуванні дослідницьких компетентностей педагогічних працівників.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Використання запропонованого авторського алгоритму work shop у загальноосвітній школі з метою формування у педагогічних працівників дослідницьких компетентностей спрямоване на взаємонавчання вчителів початкової та базової школи, подолання непорозумінь між очікуваннями усіх учасників освітнього процесу, реалізацію очікувань адміністрації школи щодо конкурентноспроможного вчителя, проведення моніторингових досліджень для виявлення рівнів сформованості зазначених компетентностей. Серед перспектив подальших досліджень – виявлення таких форм та методів інформальної освіти вчителів, які враховують вимоги до інклюзивного навчання учнів в межах закладів загальної середньої освіти.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Вітюк В.В. Професійний розвиток учителя в умовах післядипломної педагогічної освіти. Педагогічний пошук. 2015. № 2. С. 28 – 31

2. Іваницька Н. Work Shop як засіб забезпечення якісної освіти. Український вимір : міжнародний збірник науково-педагогічних, методичних статей і матеріалів з України та діаспори. Чернівці, 2018. С. 137–138

3. Лазаркевич Л.Г. Діагностування в системі внутрішкільної методичної роботи : методичні рекомендації. Кам'янець Подільський, 2016. С. 20 – 25. URL: <http://surl.li/dvcjv> (дата звернення: 10.11.2022)

4. Мартинець Л.А. Залучення педагогів до професійного розвитку у неформальній та інформальній освіті. Освіта та розвиток обдарованої особистості. 2017. № 6. С.15-16. URL: <http://surl.li/dtflf> (дата звернення: 20.11.2022)

5. Нікішина І.В. Здібності педагога до творчого саморозвитку : методика. Методичний інструментарій для самооцінювання вчителів у процесі професійного розвитку. URL: <http://surl.li/dqyqa> (дата звернення: 10.11.2022)

6. Типові освітні програми початкової освіти для I циклу (1-2 класи). URL: <https://cutt.ly/DMCHOcg> (дата звернення: 19.08.2022)

7. Типові освітні програми початкової освіти для II циклу (3-4 класи). URL: <https://cutt.ly/DMCHOcg> (дата звернення: 19.08.2022)

REFERENCES

1. Vityuk, V.V. (2015) Profesijnij rozvitok uchitelya v umovah pislyadiploynoї pedagogichnoї osviti. [Professional development of a teacher in the conditions of postgraduate pedagogical education]. Pedagogichnij poshuk. [in Ukrainian].

2. Ivanicka, N. (2018) Work Shop yak zasib zabezpechennya yakisnoї osviti. [Work Shop as a means of ensuring quality education]. Chernigiv. [in Ukrainian].

3. Lazarkevich, L.G. (2016) Diagnostuvannya v sistemі vnutrishkilnoї metodichnoї roboti : metodichni rekomendaciyi. [Diagnosis in the system of intra-school methodical work: methodical recommendations]. Kamianets Podilskyi. [in Ukrainian].

4. Martinec, L.A. (2017) Zaluchennya pedagogiv do profesijnogo rozvitku u neformalnij ta informalnij osviti. [Involvement of teachers in professional development in non-formal and informal education] Osvita ta rozvitok obdarovanoyi osobistosti. [in Ukrainian].

5. Nikishina, I.V. (2021) Zdibnosti pedagoga do tvorchogo samorozvitku : metodika. Metodichnij instrumentarij dlya samoocinyuvannya vchiteliv u procesi profesijnogo rozvitku. [A teacher's abilities for creative self-development: methodology. Methodical tools for self-assessment of teachers in the process of professional development] URL: <http://surl.li/dqyqa> (data zvernennya: 10.11.2022)

6. Tipovi osviti programi pochatkovoyi osviti dlya I ciklu (1-2 klasi). (2018) [Typical educational programs of primary education for the 1st cycle (grades 1-2).]

7. Tipovi osviti programi pochatkovoyi osviti dlya II ciklu (3-4 klasi). (2018) [Typical educational programs of primary education for the II cycle (grades 3-4).]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ІВАНИЦЬКА Наталія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, вчитель фізики вищої категорії, «вчитель-методист», директор Чернігівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №35 Чернігівської міської ради Чернігівської області.

Наукові інтереси: освітні, педагогічні науки, освіта дорослих.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

IVANYTSKA Natalia Anatoliivna – candidate of pedagogical sciences, teacher of physics of higher category, "teacher-methodist", Chernihiv general head master I-III degrees №35.

Scientific interests : educational, pedagogical sciences, adult education.

Стаття надійшла до редакції 11.01.2023 р.

УДК 378.011.3.–051:004

DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-208-133-138

КАРАБІН Оксана Йосифівна –

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри інформатики та методики її навчання

Тернопільського національного педагогічного

університету імені Володимира Гнатюка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8759-948X>

e-mail: karabin@tnpu.edu.ua

ПОТЕНЦІАЛ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРИНЦИПІВ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

У статті проаналізовано проблему професійної підготовки майбутніх учителів інформатики у системі неперервної освіти. З'ясовано, що якісна підготовка майбутніх учителів інформатики у системі неперервної освіти потребує модернізації освіти, удосконалення методологічного підґрунтя, моделювання такого процесу згідно теоретико-методологічних засад й ефективного впровадження методологічних підходів, педагогічних явищ, процесів і принципів. Ураховуючи підходи українських науковців, з'ясовано, що цілеспрямованість освітнього процесу у взаємодії та взаємозв'язку загальнодидактичних та специфічних принципів складають суть теоретико-педагогічних положень концепції професійної підготовки сучасного фахівця. Зазначено, що в основу розробки системи професійної підготовки майбутніх учителів інформатики до професійної діяльності покладено загальнодидактичні принципи: науковості та прогностичності, гуманістичної цілеспрямованості, систематичності та послідовності, наступності та трансдисциплінарності, зв'язку навчання з життям, поєднання теорії з практикою, діагностичності, детермінізму.

Ключові слова: педагогічна освіта; освітній процес; система неперервної освіти; педагогічні принципи; професійна підготовка; майбутні учителі інформатики.